

De arbeidsmarkt voor hbo- en wo-geschoolden in cijfers

Oktober 2024

In het kort

- Eén op de drie WW'ers heeft een hbo of universitaire achtergrond;
- Hbo- en wo-geschoolde WW'ers zijn werkzaam op alle beroepsniveaus;
- De uitstroom naar werk is voor WW'ers met een hbo- of wo-achtergrond hoger dan gemiddeld;
- Bijna een op de drie ontstane vacatures is op het hoogste beroepsniveau;
- De spanning op de arbeidsmarkt is voor alle beroepsgroepen op het hoogste beroepsniveau krap of zeer krap.

Beroepsbevolking steeds hoger opgeleid

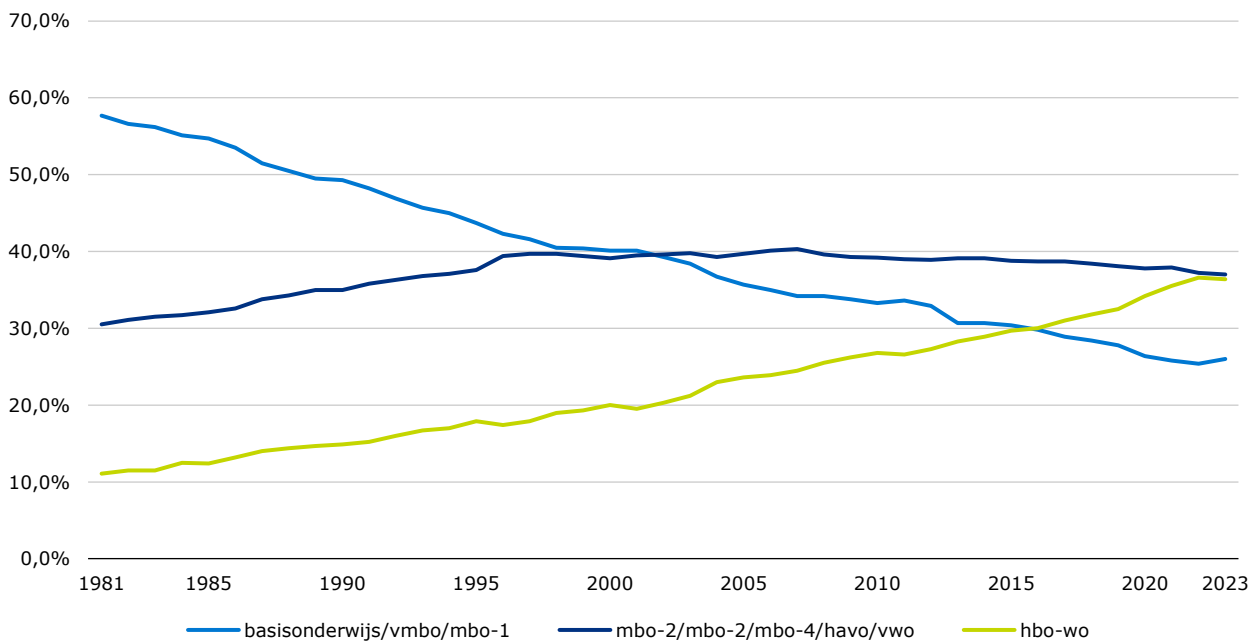
In vergelijking met veertig jaar geleden telt Nederland meer mensen die een opleiding op hbo- of universitair niveau hebben afgerond. Ook het aandeel mensen dat hoger onderwijs heeft gevolgd is gestegen. Waar in 1981 één op de negen personen (11%) een diploma van hoger beroepsonderwijs of universiteit had behaald, was dat in 2021 gestegen naar ruim één op de drie (36%).

Figuur 1 laat deze ontwikkeling in tijd zien. Behalve het stijgende aandeel opgeleiden met een hbo- of universitaire achtergrond valt in deze afbeelding ook op dat in de afgelopen vier decennia het aandeel personen met basisonderwijs, vmbo of een opleiding op mbo-1-niveau gedaald is van 58% in 1981 naar 26% in 2023. Het aandeel opgeleiden mbo op niveau 2, 3 of 4, of havo of vwo bleef in tijd redelijk stabiel en lag tussen de 30% en 40%.

De trend van een hoger opgeleide beroepsbevolking past bij de ambitie van Nederland om te streven naar een hoger opgeleide bevolking. Een groter aantal personen dat een opleiding op hbo- of universitair onderwijs heeft afgerond, zou kunnen bijdragen aan de groei van Nederland als kenniseconomie en aan de welvaart, zo is de gedachte. Een gedachte, die overigens niet alleen in ons land heerst, maar ook breder in Europa¹.

¹ Steeds meer hoogopgeleiden in Nederland: wat voor beroep hebben ze? | CBS

Figuur 1. Ontwikkeling onderwijsniveau 15- tot 75-jarigen in Nederland 1981-2023, in procenten

Bron: CBS, bewerkt door UWV

Omvang en kenmerken van WW'ers met een hbo- of universitaire achtergrond stabiel

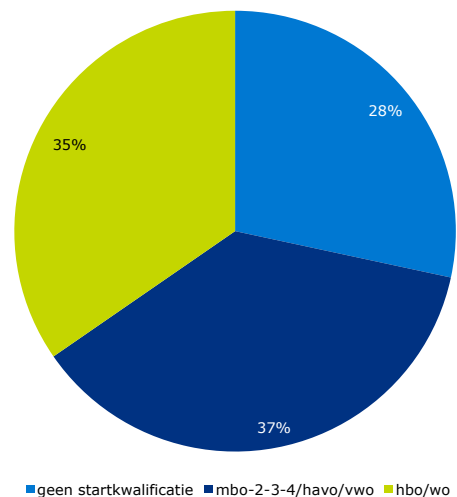
In de periode van september 2023 tot en met augustus 2024 ontvingen maandelijks gemiddeld 163.800 personen een WW-uitkering. Van ongeveer een derde van die groep was het opleidingsniveau (nog) niet bekend. Dat komt doordat bij het aanvragen van een WW-uitkering het verstrekken van opleidingsgegevens niet verplicht is. Die informatie wordt in de maanden na inschrijving bij UWV aangevuld.

Van de groep WW'ers van wie het opleidingsniveau wel bekend was, had één op de drie personen (35%) een opleiding aan hbo of universiteit afgerond. Deze groep had een gemiddelde maandelijkse omvang van 38.800 personen.

Dit aandeel van 35% was iets kleiner dan het aantal WW'ers waarvan bekend was dat ze een opleiding op mbo-niveau 2, 3 of havo of vwo hadden afgerond (37%).

Het aandeel WW'ers, van wie bekend was dat ze niet over een startkwalificatie² beschikten, bedroeg 28%.

Figuur 2. Opleidingsniveau WW'ers waarvan opleidingsniveau bekend was Gemiddelde september 2023-augustus 2024, in procenten

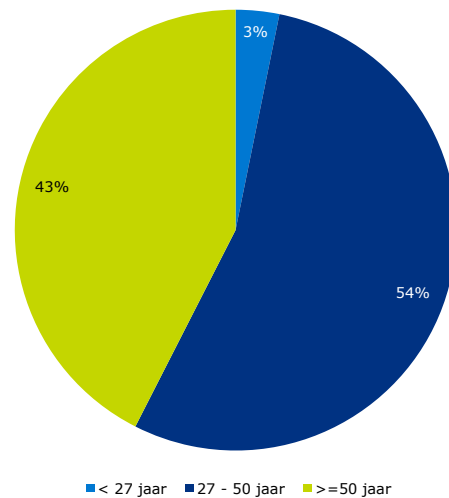
Bron: UWV

² Geen startkwalificatie: basisonderwijs, vmbo, mbo-1 of mbo-algemeen (cursus gelijkgesteld aan mbo-1-niveau)

De kenmerken van hbo- of wo-opgeleide WW'ers:

- **97% is 27 jaar of ouder.**
Het aandeel jongeren met een WW-uitkering is relatief laag. Dit komt doordat jongeren na de middelbare school nog vervolgonderwijs volgen en vaak pas de arbeidsmarkt betreden na hun studie.

Figuur 3. Leeftijdverdeling WW'ers met hbo- of wo-achtergrond
Gemiddelde september 2023-augustus 2024, in procenten

Bron: UWV

- **Eén op de vier WW'ers (25%) met een hbo- of wo-achtergrond staat ingeschreven voor een bedrijfseconomisch of administratief beroep.**
Ongeveer een even groot aandeel (23%) staat ingeschreven als manager. Ook voor zorg- en welzijnberoepen (12%) en commerciële beroepen (11%) staan relatief veel WW'ers met een hbo- of wo-achtergrond ingeschreven.

Tabel 1. WW'ers met hbo- of wo-achtergrond uitgesplitst naar beroepsklasse
Gemiddelde september 2023-augustus 2024, in procenten

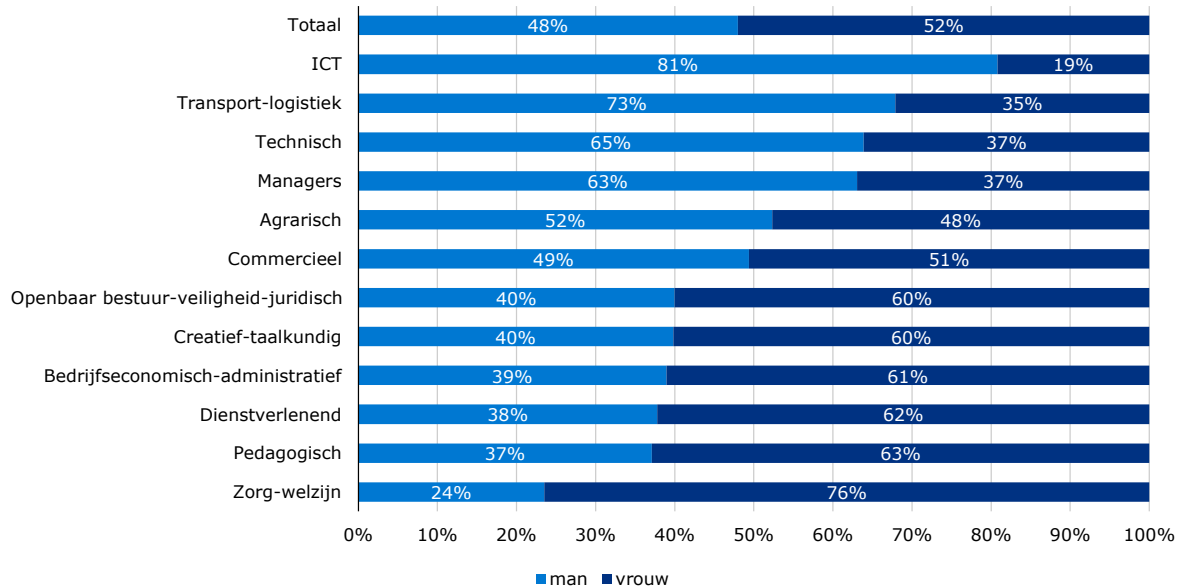
Beroepsklasse	Aandeel
Bedrijfseconomische en administratieve beroepen	25%
Managers	23%
Zorg en welzijn beroepen	12%
Commerciële beroepen	11%
Technische beroepen	8%
Pedagogische beroepen	6%
Creatieve en taalkundige beroepen	5%
ICT beroepen	4%
Openbaar bestuur, veiligheid en juridische beroepen	2%
Dienstverlenende beroepen	2%
Transport en logistiek beroepen	1%
Agrarische beroepen	0%
Onbekend	0%
Totaal	100%

Door afronding tellen de individuele waarden niet noodzakelijkerwijs correct op tot het eindtotaal

Bron: UWV

- Het aandeel mannen (48%) met een hbo- of wo-achtergrond is iets kleiner dan het aandeel vrouwen (52%). Er zijn soms verschillen per beroepsklasse. Zo zijn vrouwen oververtegenwoordigd in de zorg-, welzijns- en pedagogische beroepen, en mannen in de ICT-, transport- en logistieke beroepen.

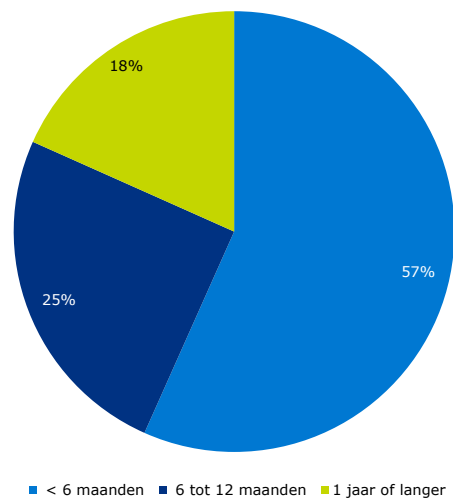
Figuur 4. Verdeling geslacht per beroepsklasse WW'ers met hbo- of wo-achtergrond
Gemiddelde september 2023-augustus 2024, in procenten

Bron: UWV

- Ruim de helft (57%) van de WW'ers met een hbo- of wo-achtergrond zit in de eerste zes maanden na het ontstaan van de werkloosheid. Een kwart (25%) is tussen de zes en twaalf maanden werkzoekend en 18% ontvangt de WW-uitkering al een jaar of langer.

Figuur 5. Verstreken duur WW bij WW'ers met hbo- of wo-achtergrond
Gemiddelde september 2024-augustus 2023, in procenten

Bron: UWV

Hbo- en wo-geschoolden werkzaam geweest op verschillende beroepsniveaus

Wat opvalt aan de groep WW'ers met een hbo- of wo-achtergrond, is dat gemiddeld 16% staat ingeschreven voor een beroep dat op een lager niveau ligt dan op basis van het gevolgde onderwijs verwacht mocht worden.

Box 1. Toelichting ISCO-beroepsniveaus

Box 1. ISCO-beroepsniveaus

De indeling naar beroepsniveau is op basis van de internationale ISCO-classificatie, die in een indeling van niveaus in vier categorieën kent, waarbij niveau 1 het laagste en niveau 4 het hoogste niveau is:

- Beroepsniveau 1: eenvoudige, routinematige taken, waarvoor elementair of lager onderwijs volstaat;
- Beroepsniveau 2: weinig tot middelmatig complexe taken, waarvoor lager of middelbaar onderwijs vereist is;
- Beroepsniveau 3: complexe taken, waarvoor middelbaar of hoger onderwijs vereist is;
- Beroepsniveau 4: zeer complexe taken, waarvoor hoger of wetenschappelijk onderwijs vereist is.

Een klein deel (2%) was werkzaam in een beroep op beroepsniveau 1, zoals productiemedewerker of magazijnmedewerker. Een groter deel (14%) was werkzaam op beroepsniveau 2. De meeste WW'ers uit deze groep waren werkzaam als administratief medewerker, boekhoudkundig medewerker of telefonist-receptionist.

Eén op de vijf hoger opgeleide WW'ers (20%) was werkzaam in een functie op beroepsniveau 3. Voorbeelden van beroepen die hoger opgeleide WW'ers hebben uitgevoerd zijn bijvoorbeeld sociaal werker, directiesecretaresse of vertegenwoordiger. Verreweg de meeste WW'ers (64%) met een hbo- of wo-achtergrond waren werkzaam op het beroepsniveau dat qua complexiteit van taken en werkzaamheden overeenkwam met hun opleidingsniveau, beroepsniveau 4. De meeste WW'ers uit deze groep waren werkzaam als manager, adviseur marketing of organisatieadviseur.

Tabel 2. Beroepsniveaus waarop WW'ers met hbo- of wo-achtergrond werkzaam waren, inclusief de drie meest voorkomende beroepen van inschrijving

Gemiddelde september 2023-augustus 2024, in procenten

Werkzaam op beroepsniveau	Aandeel
Beroepsniveau 1	2%
Hulpkrachten bouw en industrie	
Laders, lossers en vakkenvullers	
Schoonmakers	
Beroepsniveau 2	14%
Administratief medewerkers	
Boekhoudkundig medewerkers	
Receptionisten en telefonisten	
Beroepsniveau 3	20%
Sociaal werkers, groeps- en woonbegeleiders	
Directiesecretarissen	
Vertegenwoordigers en inkoopers	
Beroepsniveau 4	64%
Managers verkoop en marketing	
Adviseurs marketing, public relations en sales	
Managers zakelijke en administratieve dienstverlening	
Totaal hbo- en wo-opgeleide WW'ers	100%

Bron: UWW

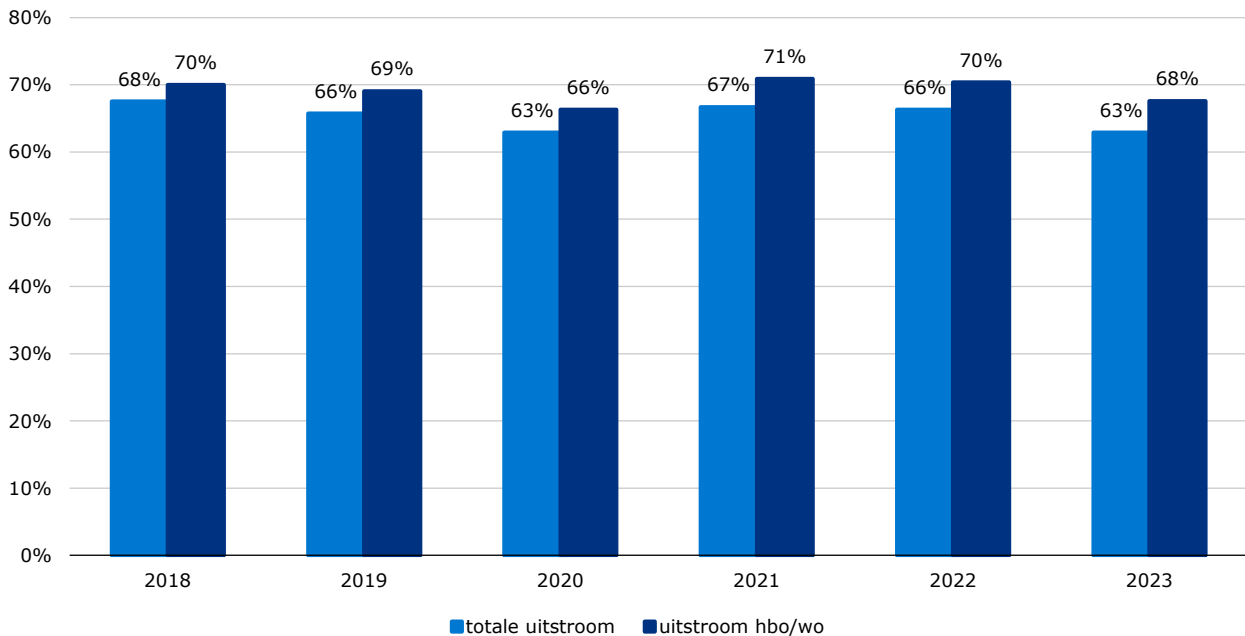
Tabel 2 laat zien dat hbo- en wo-opgeleiden niet uitsluitend op het hoogste beroepsniveau, niveau 4, werkzaam zijn. In een publicatie van CBS, 'Steeds meer hoogopgeleiden in Nederland: wat voor beroep hebben ze?' uit 2022 wordt al beschreven dat steeds meer hbo- en/of wo-opgeleiden beroepen uitoefenen die voorheen door mbo-opgeleiden werden ingevuld. Daarmee is er sprake van verdringing.

Alhoewel de groep WW'ers met een hbo- of universitaire achtergrond redelijk constant is qua omvang, zit er in deze groep wel dynamiek: er komen nieuwe hoger opgeleide WW'ers bij, maar er stromen ook WW'ers uit.

Uitstroom naar werk voor WW'ers met hbo- of wo-achtergrond hoger dan gemiddeld

In 2023 waren bijna twee op de drie personen (63%) met een beëindigde WW-uitkering kort na beëindiging aan het werk. Bij hbo- en universitair opgeleide WW'ers lag dit percentage hoger: 68%. Ook in de vijf voorgaande jaren was de uitstroom naar werk voor WW'ers met een diploma van hbo of wo hoger dan gemiddeld.

Figuur 6. Uitstroom naar werk vanuit een WW-uitkering 2018-2023, in procenten

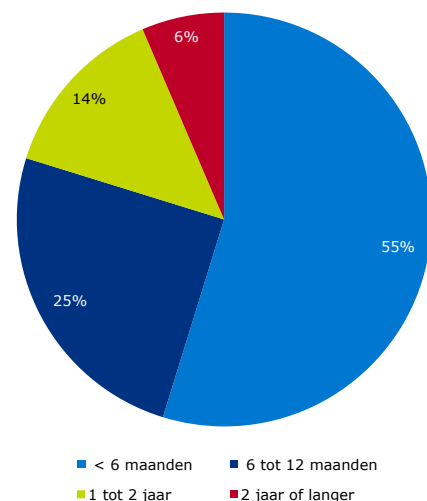

Bron: UWV

In 2023 had iets meer dan de helft (55%) van de WW'ers met een hbo- of universitaire achtergrond die uitstroomden naar werk in het eerste half jaar na het ontstaan van de werkloosheid een nieuwe baan.

Een kwart van de hbo- of wo-opgeleide WW'ers die vanuit de WW uitstroomden naar werk en van wie de uitkering in 2023 beëindigd werd vanwege werkaanvaarding, had de WW-uitkering zes tot twaalf maanden ontvangen. 14% had een verstreken WW-duur tussen de een en twee jaar. Tot slot had 6% de uitkering langer dan 2 jaar ontvangen voordat de WW vanwege werkaanvaarding beëindigd werd.³

Figuur 7. Verstreken duur WW van hbo- of wo-opgeleide WW'ers die uitstromen naar werk 2023, in procenten

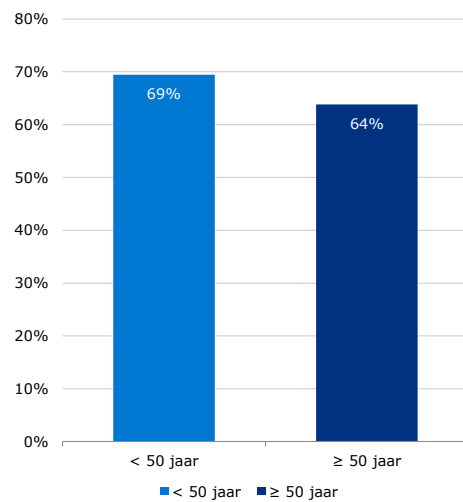
Bron: UWV

³ De maximale duur van de WW werd tussen 1 januari 2016 en 1 april 2019 stapsgewijs ingekort tot een maximum van 24 maanden.

Gekeken naar leeftijd zijn er weliswaar verschillen waarneembaar in de uitstroom naar werk voor hbo- of wo-opgeleide WW'ers, maar deze verschillen zijn kleiner dan wellicht gedacht wordt. Bij de groep hbo- of wo-opgeleide WW'ers met een beëindigde uitkering jonger dan 50 jaar stroomde bijna zeven op de tien (69%) vanuit de WW uit naar werk. Bij de groep van 50 jaar of ouder was dat aandeel 64%.

Beide percentages zijn hoger dan de gemiddelde uitstroom naar werk bij alle WW'ers met een beëindigde WW-uitkering (63%).

Figuur 8. Uitstroom naar werk hbo- of wo-opgeleide WW'ers naar leeftijd 2023, in procenten

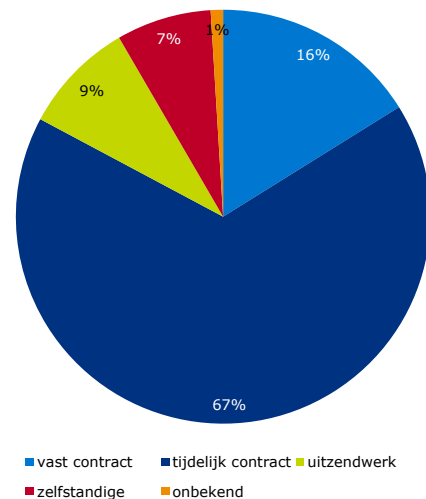
Bron: UWV

Twee van de drie (67%) hbo- of universitair opgeleide WW'ers die in 2023 vanuit de WW uitstroonden naar werk startte op basis van een tijdelijk contract bij de nieuwe werkgever. In 16% van de gevallen werd een vast contract aangeboden.

Bijna één op de tien (9%) startte op basis van een uitzendcontract en 7% startte als zelfstandige.

Van 1% was (nog) niet bekend wat voor contract aangeboden was.

Figuur 9. Contracttype na de WW van hbo- of wo-opgeleide WW'ers die uitstromen naar werk 2023, in procenten

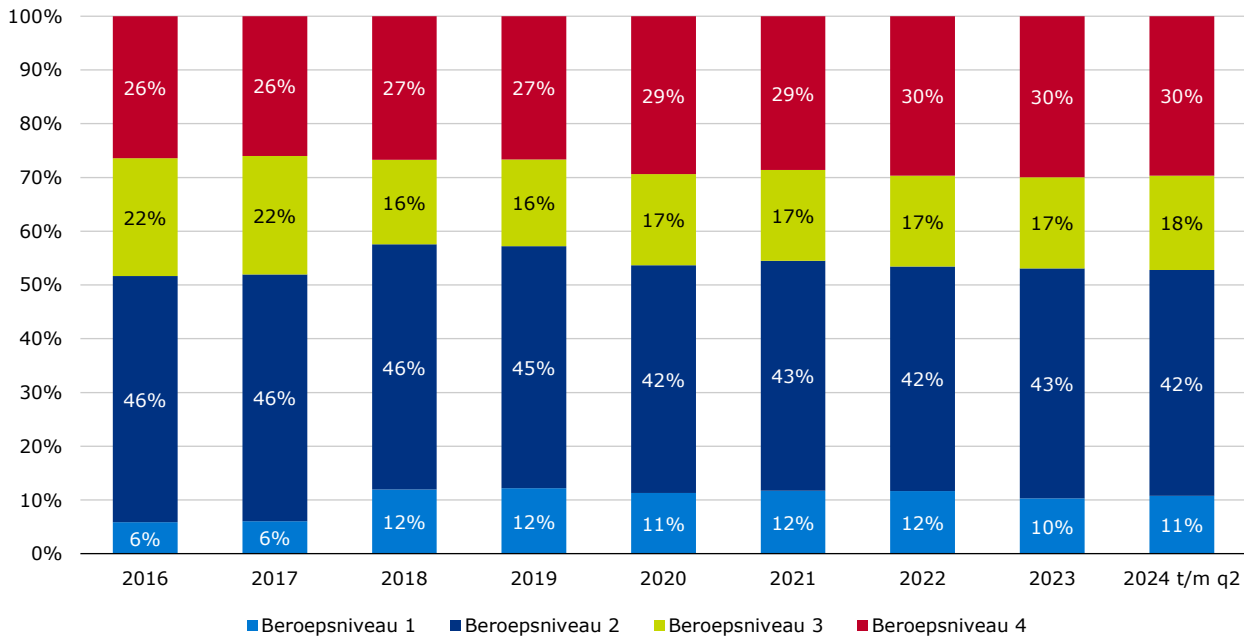
Bron: UWV

Bijna een op drie ontstane vacatures is op beroepsniveau 4

In het derde en vierde kwartaal van 2023 en het eerste en tweede kwartaal van 2024 ontstonden in totaal 1,4 miljoen vacatures. Bijna één op de drie (30%) daarvan was voor een functie op beroepsniveau 4. Concreet ging het om 426.500 vacatures.

Het aandeel vacatures voor functies op beroepsniveau 4 nam de afgelopen jaren geleidelijk toe, van 26% in 2016 naar 30% in 2024.

Figuur 10. Ontwikkeling ontstane vacatures naar beroepsniveau 2016-2024 (tot en met Q2)

Bron: UWW

De top 3 van ontstane vacatures in de periode van het derde kwartaal van 2023 tot en met het tweede kwartaal van 2024 bestond vooral uit vacatures voor ICT-beroepen: ongeveer één op de zes ontstane vacatures is voor een functie als software- of applicatieontwikkelaars (9%), of voor data- of netwerkspecialist (7%). Ook veel vacatures ontstonden voor adviseurs marketing, public relations en sales (7%). Tabel 3 geeft de top 15 van ontstane vacatures op beroepsniveau 4 weer.

Tabel 3. Top 15 ontstane vacatures beroepsniveau 4
Derde kwartaal 2023 tot en met tweede kwartaal 2024

Top 15 ontstane vacatures beroepsniveau 4 2023-Q3 tot en met 2024-Q2	Aantal	Aandeel
Software- en applicatieontwikkelaars	39.700	9%
Adviseurs marketing, public relations en sales	31.100	7%
Databank- en netwerkspecialisten	28.400	7%
Ingenieurs (geen elektrotechniek)	25.300	6%
Managers verkoop en marketing	21.750	5%
Bedrijfskundigen en organisatieadviseurs	19.400	5%
Dozenten algemene vakken secundair onderwijs	18.350	4%
Accountants	17.950	4%
Gespecialiseerd verpleegkundigen	17.300	4%
Specialisten personeels- en loopbaanontwikkeling	16.750	4%
Managers zakelijke en administratieve dienstverlening	15.700	4%
Artsen	14.800	3%
Beleidsadviseurs	14.750	3%
Psychologen en sociologen	12.100	3%
Leerkrachten basisonderwijs	11.850	3%
Overig	12.1250	28%
Totaal	426.500	100%

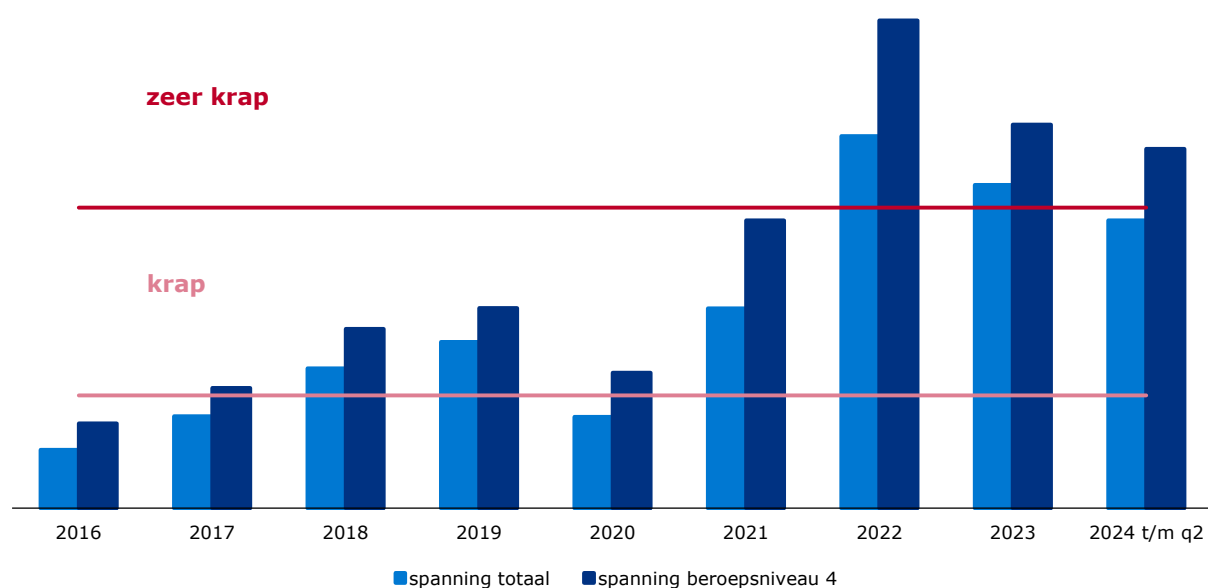
Door afronding tellen individuele waarden niet noodzakelijkerwijs correct op tot het eindtotaal

Bron: UWV

Al jaren zeer krappe arbeidsmarkt voor hbo- en wo-opgeleiden

Met weinig werkzoekenden en veel vacatures op hoger beroepsniveau is er sprake van een (zeer) krappe arbeidsmarkt op alle beroepsniveaus. De ontwikkeling van de spanning op de arbeidsmarkt voor beroepen op hoger beroepsniveau volgt dezelfde trend als die van alle beroepsniveaus gezamenlijk, met dat verschil dat de krapte voor beroepen op hoger beroepsniveau sterker is. Vanaf 2017 is de spanning op de arbeidsmarkt voor beroepen op beroepsniveau 4 al krap of zeer krap.

Figuur 11. Ontwikkeling spanning arbeidsmarkt totaal en beroepsniveau 4
Nederland, 2016-2024 (tm Q2)

Bron: UWV

Er is echter een verschil met een aantal jaren geleden. In de jaren vóór 2021 concentreerde de krapte op het hoogste beroepsniveau vooral op de ICT- en de technische beroepen, financieel specialisten, artsen en verpleegkundigen. Op de

huidige arbeidsmarkt worden alle bijna veertig beroepsgroepen op hoger beroepsniveau gekenmerkt door (ernstige) krapte.

De top 15 van meest krappe beroepen op beroepsniveau 4 wordt weergegeven in tabel 4.

Tabel 4. Top 15 beroepsgroepen op beroepsniveau 4 met grootste krapte
Nederland, 2023-Q3 tot en met 2024-Q2

Top 15 beroepen met grootste krapte beroepsniveau 4 2023-Q3 tot en met 2024-Q2	Typeering	Spanning
Militaire beroepen	zeer krap	16,00
Elektrotechnisch ingenieurs	zeer krap	16,00
Gespecialiseerd verpleegkundigen	zeer krap	16,00
Databank- en netwerkspecialisten	zeer krap	13,73
Ingenieurs (geen elektrotechniek)	zeer krap	13,28
Overheidsbestuurders	zeer krap	12,89
Leerkrachten basisonderwijs	zeer krap	12,79
Financieel specialisten en economen	zeer krap	11,74
Docenten algemene vakken secundair onderwijs	zeer krap	11,65
Managers productie	zeer krap	11,09
Accountants	zeer krap	9,11
Fysiotherapeuten	zeer krap	9,03
Software- en applicatieontwikkelaars	zeer krap	7,67
Juristen	zeer krap	7,44
Beleidsadviseurs	zeer krap	7,37

Bron: UWV

Tot slot

Ondanks een hoger dan gemiddelde kans op werk vanuit de WW voor hbo- en wo-opgeleiden, veel nieuwe vacatures en een (zeer) krappe arbeidsmarkt kan het ook voor deze groep lastig zijn om een nieuwe baan te vinden. Daarvoor kunnen diverse factoren verantwoordelijk zijn, die ook nog per persoon kunnen verschillen. Waar kansen op werk liggen voor werkzoekenden met een hbo- of wo-achtergrond wordt belicht in het artikel 'Kansrijke beroepen voor hbo'ers en universitair geschoolden'.

Colofon

Uitgave

UWV Afdeling Arbeidsmarktinformatie en -advies

Postadres

Postbus 58150
1040 HG Amsterdam

Inlichtingen

arbeidsmarktinformatie@uwv.nl

Auteurs

Nicole van der Goorbergh
Saskia Willems

Volg ons

Disclaimer

Alle informatie uit deze publicatie mag worden overgenomen, maar uitsluitend met bronvermelding.

UWV © 2024